



MŰSZAKI LEÍRÁS

MISKOLCTAPOLCA BARLANGFÜRDŐ ÉPÜLETEGYÜTTESÉHEZ CSATLAKOZÓ SZÁLLODAÉPÜLET
ÖTLETPÁLYÁZATÁHOZ

A MEGLÉVŐ ÁLLAPOT ELEMZÉSE, TÖRTÉNETI ÖSSZEFÜGGÉSEK

Épített környezet

Barlangfürdő



A barlangfürdő épületegyüttesének alapja az 1938-ban épített fürdőház a körpilléres előcsarnokkal, mely várakozó terem, és kúraszalonnal is volt egyben. A csarnokba nyílt a jegypénztár, a büfé, és a bejárat a barlang felé. Az épület a közpark felé (mely jelenleg strandterületté vált) árkádsorral, felette feliratos frízzel rendelkezett. Az épület az akkori igényeknek, léptéknek és a kor építészeti stílusának megfelelő, színvonalas épület volt.

A főépületen azóta elkészült átalakítások, bővítések a barlangfürdő használata szempontjából jelentős előrelépést hoztak, de a főbejárat eredeti állapotához képest mind építészeti, mind funkcionális szempontból kevésbé tiszta képletet jelentettek.

Az épület főhomlokzati aránya megváltozott, az oldalszárnyak növekedett jelleget kaptak. Azzal, hogy az épület előtti teret is strandterületté tették ez az emblemikus bejárat jelleg kevésbé meghatározó, hiszen a strand új köztérről nyíló bejárata a kerítés vonalában egy pavilonszerű épület lett. Az épület belső kialakítása is növekedett jelleget sugall, amennyire nagyvonalú a barlangbejárat előcsarnok és a sziklafürdő, olyannyira zavaróak zög-zugos, szűkös a belső medenceterek, a szaunarész világa.

A probléma oka, hogy az 1938 óta gyökeresen megváltozott igények más léptékű, elrendezésű épületet kívánnának, de a teljes újragondolás helyett szakaszos bővítések történtek, úgy, hogy az összességében megvalósult épületrészek alapterülete, tömege jóval meghaladja az eredeti épületét. Az így összeálló építészeti együttesben már elvesznek az eredeti és szép arányrendszerek, új arányrendszerek nem alakulnak ki.



A Barlangfürdő-sziklafürdő Európában is egyedülálló, de a fentiek miatt az egyéb fürdő-spa egységek már hazai viszonylatban sem versenyképesek.

Jelképpé vált formája miatt külön fejezetet érdemel a kagyló, mely a 1972-ben Barlangfürdő szabadtéri betonkúpolás medencetere fölé épült, egy vágaton keresztül összekötve azt a barlangi fürdőterrel.

Vízmű terület



Miskolctapolca vízellátási szempontból is meghatározó szerepet tölt be Miskolc életében. Az itt fakadó hideg karsztforrások foglалásával biztosítják a város ivóvízellátásának 50 %-át. A tanulmányok alapján megállapítható, hogy az itt található vízbázis Miskolc vízellátása szempontjából nem helyettesíthető. Az itteni kutak problémáit taglalják, elsősorban a vízszennyezés megakadályozása a víztisztítási, vízminőség ellenőrzési kérdések körében, de egy új, kevésbé frekvenciált, kevesebb környezeti szennyező hatásnak kitett területen létesítendő kút elhelyezésére nem térnek ki, így a pályázatban, a kiírásnak megfelelően a meglévő kút és védőövezetének megtartásával kell számolni. A vonatkozó előírások itt csak a vízkivétel létesítményei és olyan más létesítmények helyezhetők el, melyek a vízkivételhez csatlakozó vízellátó rendszer üzemi céljait szolgálják.

A vízmű erősen amortizálódott épületei azonban a jelenlegi korszerű vízkivételi technológiához képest túlzó méretűek. Az értékes területi elhelyezkedés, és a rossz állapot miatt bontásuk indokolt.

Táji környezet

Park



A tapolcai park helyi védettségű terület, A barlangfürdő előtt van az ún. csónakázó tó, mely a fenékforrásokon feltörő vizek mellett a völgyből lefolyó vizekből, ill. a Termál-forrás túlfolyó vizeiből táplálkozik, leeresztési lehetőség a Hejő-patak felé van.

A korábbi térképek, és leírások szerint közvetlenül hegy lábától egy nagyobb méretű mocsaras, meleg vizű posványos összefüggő terület volt, a melyből a 30-as évektől kezdődően tudatos parkalakítással szabályozták le a csónakázó tavat, és rendezték a csatornákat, patakokat, illetve a parkterületet. A strand területe tehát a korábbi tavas mocsaras terület visszaszorításával alakult ki. A terület növényvilága arborétumszerű, de rehabilitációja, megújítása indokolt.

Ásatási, régészeti terület

A Barlangfürdő területének bővítése során rátaláltak a Miskolc nemzetség temetkezési helyét őrző Bencés Apátság nyomaira. A helytörténeti fontosságú értékek jelentős része épen maradt, és számos közülük még ma is az eredeti helyén áll.

A Barlangfürdő új, füves területe, az épített gyermekmedencék illetve az Anna-terasz egy része ráépült a régészeti területre, tehát ezek elbontása feltétlenül szükséges. A feltárások után határozható meg a régészeti bemutatóterület pontos mérete, az ásatási munka azonban feltehetően még nagyobb területet fed le. A tanulmányok, cikkek alapján megállapítható, hogy a régészeti terület és a barlangfürdő strandterületének közvetlen közelsége egymás számára zavaró hatással van.

Barlangfürdő strandterülete

A Barlangfürdő strandterületének bővítése a fejlesztés egyik fontos feladata. A fent leírtak miatt a régészeti terület irányában a tervezett bővítés helyett csökkentés volt szükséges, és még további csökkentés várható. A vízkivételi mű felé a védőterület miatt lezárt a terjeszkedés lehetősége. A területbővítés szempontjából, a csónakázótóra épített úszó-napozószigetek sem jelentettek megoldást. A csónakázó tavi sziget, az étterem, illetve a tó körüljárhatósága, és a strandterületre való illegális bejutás további problémákat teremt.

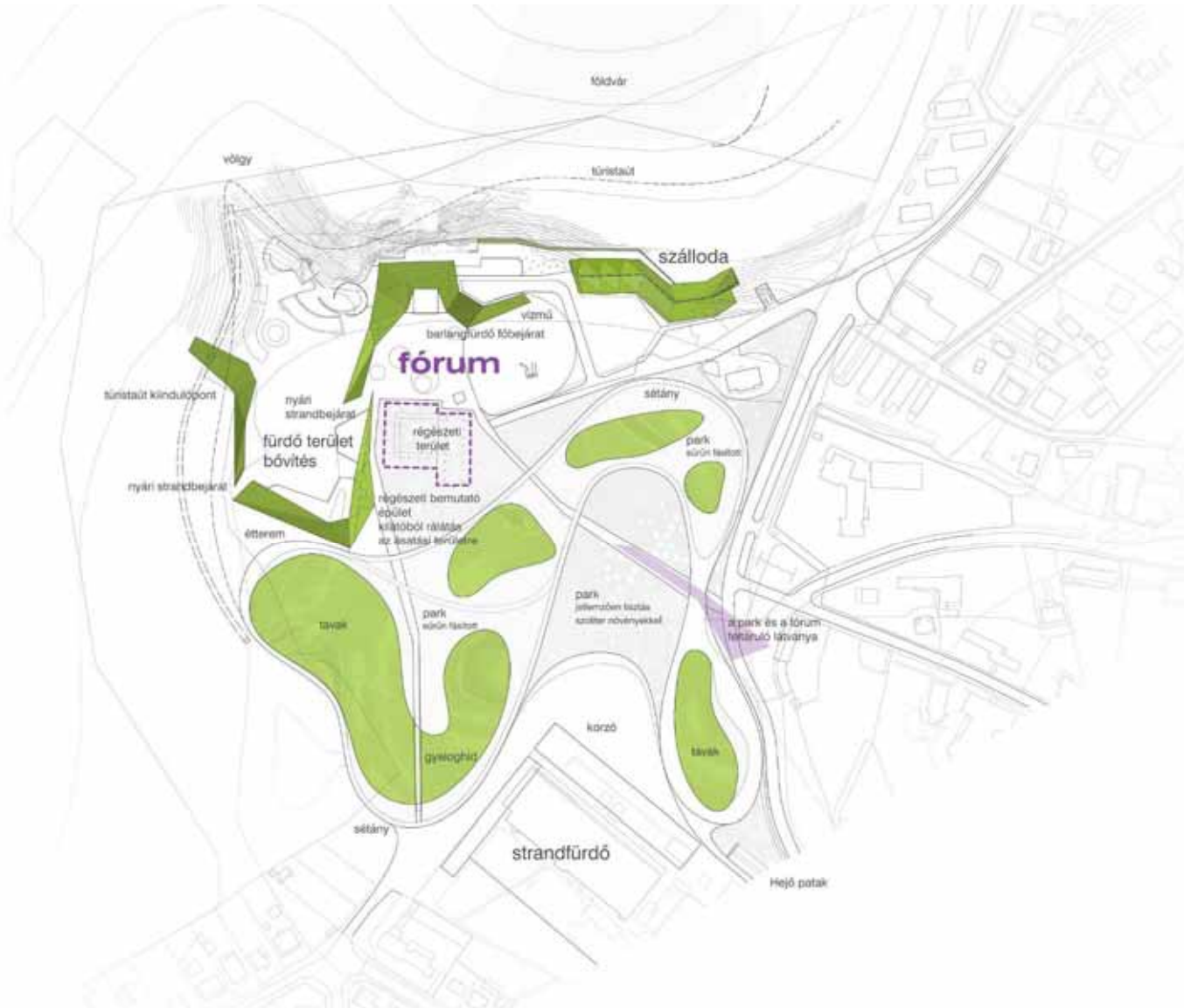
A kiírás is külön felhívja a figyelmet, hogy a Barlangfürdő főbejárata csak a kerítés kapuépítményén bejutva, a strand gyerekmedencéi melletti napozóterületen áthaladva érhető el, mely sem közegészségügyi sem vendégforgalmi okokból nem kedvező.

Közlekedés, megközelítés

A Miskolc felől való megérkezés, a „vizek völgye” terület gépjárművel történő feltárása a jelenlegi állapotban nem méltó a hely értékeihez. A terület látványa először a kanyarban, a Miskolctapolcai út, a Bencések útja, és a Győri utca keresztezésében tárul fel. A csomópont mind forgalomtechnikailag, mind városépítészetileg megoldatlan. A parkhoz kapcsolódóan a jelen állapotban parkolási (gépjármű és buszparkoló) koncepció nem látható, a parkolóhelyek száma nem elegendő. Kerékpárúthálózat nem kiépített, a gyalogúthálózat pedig nem mindenütt áll össze egységes rendszerre (pl csónakázótó körüljárhatósága stb)

A TERVEZÉSI KONCEPCIÓ

A tervpályázati kiírás vállalt célja egy egységes vonzó üdülőhelyi arculat, versenyképes karakterének meghatározása, megteremtése, ezért tervünkben nem csak a létesítendő szálloda közvetlen környezetével, hanem a teljes „vizek völgye” terület megújításával – tájépítészetével foglalkoztunk.



Tájépítés a természetben

A Hejő völgye, a forrásokban, barlangokban, tavakban, növényzetben és állatvilágban gazdag természetes környezet különleges adottságai révén vált az emberek számára vonzó célponttá. Ahol azonban megjelenik a tömeges igény a hely kiaknázására, ott egyre inkább épített környezetté formálódik a táj. Nincs mód az eredeti környezet visszaállítására, mely ökológiai szempontból a legkedvezőbb lenne. A több száz éve tartó folyamat visszafordíthatatlan.

A tájépítészetünk célja egy olyan mai, környezet létrehozása, ahol a természet formái, elemei új értelmezést kapnak, megőrizve és újrafogalmazva a barlang, a sziklák, a víz, a növényzet és az épített környezet viszonyát. Az új épületek geometrikus formavilága organikus gondolatokkal társul. Nem a múltba nyúl vissza, az értékeket megőrzi és kiemeli, a mai kor igényeit, szükségleteit figyelembe véve próbál új irányt mutatni.

Tervünk egységes egészként tekint a teljes terület meglévő problémáira, hiányosságaira és ellentmondásaira. Felvállalva a helyzetet, karakteres jövőbemutató megoldást kíván felvázolni, mely hosszú évekre megoldást jelenthet.

Völgyszalag

Tervünk központi motívuma egy kígyózó szalagszerű forma. Geometriába foglalt természet, építmény, de nem épület.

A völgyszalag tekeredései, emelkedései gesztusokat formálnak. Az első és legfontosabb gesztus, hogy a hely lényegét adó Barlangfürdő bejárat sugallja a mögötte várható funkciókat. A tervezet szalag szűkülő-emelkedő térfalai közé visszahúzott bejáratí főhomlokzat portikuszként barlangbejáratot formál.

A völgyszalag vizuálisan szétválasztja a kagyló előtetőt, a tőle formaidegen fürdőépülettől, és eltakarja a bejáratí épület burjánzó tömegnyúlványait, majd egyre laposabban kanyarodva elválasztja a strandterületet a parkterülettől.

A völgyszalag fontos gesztusa a fórum fedett-nyitott tereként szolgáló „betörése”, a régészeti térnél megemelt kilátószerű forma, illetve az új medencék felé lágyan lejtő napozó domboldal.

A völgyszalag további előnye, hogy egységesen magában foglalja az egyébként szükséges sokféle kis épületet, a köztéri vizescsoportoktól, a bejáratí pénztárakon, a régészeti bemutató téren át a vendéglátó helyiségekig.

A völgyszalag legnagyobb része növényzettel borított rézsű, míg a beépített részeken vasbeton (a meglévő részeken acél) tartószerkezeten általában zöldtető, a homlokzati részeken a sziklafelület jellegű torkrébeton, üvegfal előtti áttört felületek és zöldhomlokzat váltogatja egymást.

Barlangfürdő

A Barlangfürdő főbejáratának méltó, köztérről elérhető kialakítása volt az elsődleges cél, mely teljesen egybevágott az utóbbi időben felfedezett romterületből adódó új központi tér igényével. A központi tér helye nem is olyan új, hiszen a bejáratí előcsarnok eredeti állapotában is innen nyílt.

Tervünk szerint újra ez az oszlopocsarnokos fogadóteret válik a megérkezés előcsarnokává, szalonjává. Éttermi funkció helyett az üvegkupola alatt télikert, a térben lounge hangulatú bútorozással. A hallhoz csatlakozik a kávézó, innen is megközelíthetjük a fórum tér felé teraszos éttermet. A túloldalon turisztikai információs, jegyvételi, hírlap és szuvenir árusítás történik. A legkiemeltebben a vendégforgalmat lebonyolító útvonalat kezeltük, melyet a megérkezés tengelyében vezetünk tovább. Az előcsarnok mögötti elosztóteret üvegfal választja el a barlangfürdő csarnokterétől. A jegyvétel, az ellenőző kapuk után az utcai, száraz lépcsőház vezet az emeleti öltözőkhöz, melyek vegyes kabinos-szekerényes rendszerűek. Innen a vizes lépcsőházon át jutunk vissza a földszintre – a barlangfürdő előterébe, vagy maradunk az emeleten (szauna- spa rész).

A koncepciónk szerint a meglévő barlangfürdő épület részben bővítésre kerül, részben pedig belső átalakításokkal javasoljuk racionalizálni a használatot. A barlangfürdő legfontosabb egysége a sziklafürdő a tervezett hotel felé kerül bővítésre a jelenlegihez hasonló kialakítással, igénytől függően 50-80%-os alapterület növeléssel. A meglévő és tervezett járatok a felülvilágított nagy belmagasságú csarnoktér-tengelyre nyílnak, mely a terápiás épület mögött egyre könnyedebbé, nyitottabbá válik (oldalsó üvegfal a park felé), hogy a hotel mögötti szűk nyíladékban végződjön.

Az épület dél-nyugati részének emeleti szintjein (a „völgyszalag” alatt) egy nagyvonalú szauna-spa központot hozunk létre. A földszinti szűkös uszodateret dongafödémének elbontásával vizuális kapcsolat teremthető a wellness központ emeleti szintjei illetve a földszint között. Fontosnak tartjuk, hogy a főépület ne egy áttekinthetetlen, kis és szűkös benyomást keltő, hanem nagy összefüggő terekből álló épület legyen, kontrasztként így még jobban kiemelhető a szilafürdő barlangrendszere.

A tervezett emeleti új szauna-spa rész pihenő-rekreációs terület, mely hangulatában is a nyugalmat, ellazulást szolgálja. A hagyományos finn szauna és a gőzfürdő mellett stollen szauna, rózsa szauna, jégkamra, infra szauna, bioszauna, lakónium, valamint aromakabin található. A felfrissülésről a hideg vizes merülő medence és az élményzuhanyok gondoskodnak. A felső szinti pihenő területekből pazar kilátás a parkterületre. Az exkluzív kialakítású különálló pihenőhelyiség ideális helyszín a gondolatok rendezésére. A jelenlegi szaunarészt mivel az sem megközelíthetőségében, sem belső kialakításában, méreteiben nem megfelelő egy belső téli-nyári üzemű kisgyermek fürdővilággá javasoljuk átépíteni. Itt előny a barlangrendszerhez és a külső nyüzsgő strandterülethez való kapcsolatot, míg a wellness inkább nyugalmat kíván.

A látvány, illetve az ökológiai szempontból fontos természetes vízfelületek pedig a fürdőterülettől leválasztásra kell hogy kerüljenek.

Tervjavaslatunk egyértelműen a funkcionális elválasztások mellett áll ki. A csónakázó tó legyen a park része, a régészeti terület, a Miskolctapolca központját jelentő Barlangfürdő előtti fórumtér pedig szintén határolódjon le a strandterületről. Az átmeneti nehézségek, költségek után létrejövő végleges állapot azonban minőségileg más környezetet teremt.

A téli-nyári üzemű részek a főbejáraton keresztül érhetők el, míg a szabad terület szezonális terhelése miatt közvetlen nyári bejáratokat létesítettünk, mind a fórum tér, mind a Hejő felőli sétány irányából.

Fórum – központi tér

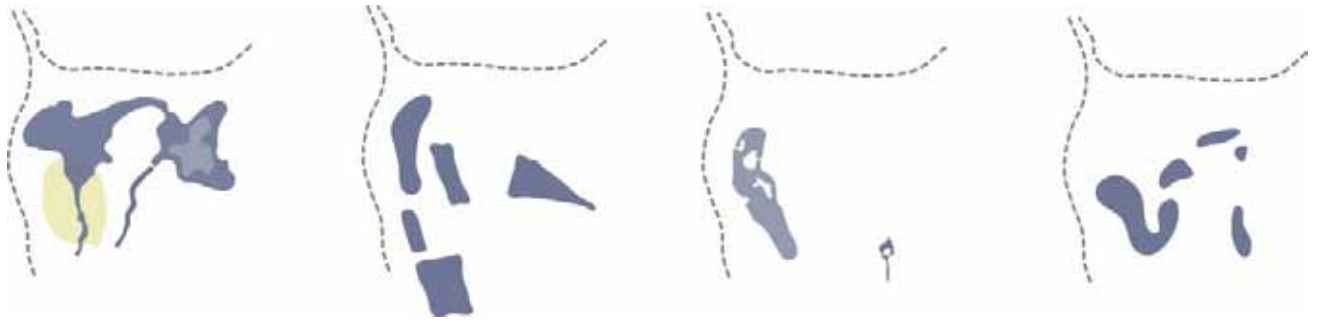


Miskolctapolca szimbolikus központi tere nem lehet máshol, mint az idegenforgalmat meghatározó Barlangfürdő bejárati épület, illetve a történelmi múltat szemléltető bencés apátság régészeti területe mellett. Tervünk lényege tehát, hogy építészeti, tájépítészeti eszközökkel megteremtjük ezt a fórumteret, a hozzá kapcsolható funkcionális tartalommal megtöltve.

A Fórum tér a fürdőbejárat felől egy ölelően megnyíló forma, mely az ide érkező úttengelyeket zárja le, a megérkezés élményét nyújtva. A zömében szilárd térburkolattal ellátott területen a jelenlegi medence átalakításával egy kagylószerűen mélyedő, (nyáron akár meztlábasan is járható) szökőkutas vízfelület teremt kellemes és érdekes környezetet. A téren a meglévő térplasztikai elemek - fürdőző női szobrok, és a sisakszerű kő bejárati építmény megtartását javasoljuk, de a volt strandterület karakteres átalakítása mellett (gyermekmedencék, gépészeti épület, burkolt úthálózat elbontása stb). A tér központ eleme tehát az árkádós Barlangfürdő bejárat, a „szalag” alatt tőle jobbra az új éttermi szárny, balra pedig a kulturális rendezvénytérhez kapcsolódó fedett-nyitott tér, a kiszolgáló helyiségcsoporttal.

A Fórumhoz kapcsolódik az ásatási- régészeti terület, és a „szalag” alatti régészeti bemutató is, és ide vezet a parkból gyakorlatilag minden fontosabb sétaútvonal. A térhez kapcsolódnának tehát az igényes és minőségi szórakozást nyújtó programok, és a pihenést szolgáló környezet. Konceptciónk szerint ezt a Fórum teret egészíti ki a Strandfürdő melletti Korzó (részletesen lásd lentebb), a maga nagyobb közönséget megszólító nyüzsgő aktivitás terével. Hasonlóan a Barlangfürdő és a Strandfürdő jellegével, célközönségével, itt is kimutathatók a különbségek, melyek jól kiegészítik, de át is fedik egymást.

Park és vizek



A fenti ábrák szemléltetik, hogy a völgy eredeti állapotában egy vizes mocsaras terület volt, majd több tófelület alakult ki, a később egy nagy csónakázótavat szabályoztak le, melyhez képest csak jelentéktelen méretű egyéb vízfelületek maradtak. Javaslataink szerint a parkban egy olyan tavakból, szigetekből, és patakszakaszokból álló rendszert kellene létrehozni, mely az egész park karakterét egységesen meghatározza és egyedivé teszi. A vízfelületek elrendezése, megnövelése ökológiai szempontból is kedvező.

A sétaútvonalak hol a patakokat, tavakat érintik, hol ligetes, hol sűrűbben fásított részekben, vagy tisztásokon vezetnek át. A növényállomány felmérése után rekonstrukciós terv készítésével lehet majd pontosítani, de célként kell kitűzni olyan tisztások, rétek létrehozását, melyek a hatalmas faállomány között megjelenhetnek.

A javasolt megoldás egységes tájképi és szimbolikus karaktert jelent az egész parkra.

Ásatási, régészeti terület

A régészeti terület problematikáját egyrészt az adja hogy a szemlélő magasságából a volt bencés apátság alapfalai nem állnak össze egész rendszerré, illetve hogy a megtalált műtárgyak bemutatásához, építészettörténeti jelentőségének megfelelő, a városnak névadó „Miskóc” nemzetség történeti bemutatásához védett, épített tér kialakítására van szükség. Terveink szerint a „szalag” a régészeti terület mentén megemelkedik, és az itt létrehozott „betörésen” belül zárt, illetve fedett-nyitott bemutatótér is létesíthető. További attrakciót jelent a tető alatti ki(rá)látó galéria, mely mintegy 7-8 méteres szemlélőmagasságából, már egységes alaprajzzá állnak össze a romok.

Korzó – aktivitás zóna

A parkterület összefüggéseinek vizsgálata során nem megkerülhető a Tapolcai strandfürdő rekonstrukciójának kérdése. A park a nyugati oldalon itt találkozik a Hejő menti sétány területtel, és a Garas Sámuel utca mentén kialakult vendéglátó sorral. A terület az adottságai, elhelyezkedése alapján egy olyan közösségi térré fejleszthető, mely nyüzsgő vendéglátó, vásároló, aktív hangulatot ad. Itt akár olyan rendezvények is megvalósíthatóak, melyek a fórum térhez kevésbé illenének.

A terület felé javasoljuk telepíteni a strand külső és belső irányban is működő vendéglátó helyiségeit.

További előnyt jelent, hogy a volt strand hátsó részén nagyobb összefüggő parkolóterület alakítható ki (részletesen lásd vonatkozó fejezetben)

Földvár, kövek völgye

Miskolctapolca központi parkterületéről indulnak a hosszabb turistaútvonalak mind a földvár felé, mind a kövek völgye (távlatilag szabadtéri geológiai bemutatóterep) irányába. A földvárhoz, turistaútvonalakhoz kapcsolódó történeti bemutatáshoz, az útvonalak kezdőpontján, a völgyben, a „szalag” végén egy kis fedett, nyitott teret készítettünk, ott, ahol a Hejő patak átmetszi az épületet.

Szálloda

A hotelépület elhelyezésénél meghatározó a Barlangfürdővel való közvetlen kapcsolat. Legcélszerűbb a sziklafal mentén, a terápiás épületszárny mögötti összeköttetés. A Barlangfürdő meglévő csarnokelőtér tengelyirányú, zárt meghosszabbítására az új barlangjáratok, vízmedencék is felfűzhetők, hasonlóan a jelenleg is használt területekhez. A barlangfürdő csarnoka folyamként követi a hegyvonulatot, majd a szálloda épület mögé érve keskeny hasítékban végződik. A terápiás épület mögött kilépve a park felé üveghomlokzatot kap, mely az emeleti szobaszintek zártabb tömege alá fut be, „ellebegtetve” azt. A szálloda létesítésével egy ütemben a barlangfürdő kapacitása is növelhető.

A szálloda tömege domboldal mentén fut, azzal párhuzamosan töredezett, így a viszonylag nagyobb tömeg is belesimul a tájba. A kívánt szobaszám eléréséhez inkább egy hosszabban elnyúló formát választottunk, mint az építményszintek növelését. A tervezett földszint + három emeletből adódó építménymagasság a fák lombkorona szintjét nem haladja meg, egy négyemeletes épület magassága a barlangfürdőhöz képest nagyon domináns lenne. Az épület tömegét a mellvédfalak játéka határozza meg, a tömör és áttört felületek játéka.

A szálloda bejáratát törésponti tengely mentén alakítottuk ki. Az épület itt egy kis kültéri vízfelülethez ér, mely felett hídon átkelve jutunk az árkádszerű térbe, mely hangulatában megelőlegezi a „vizek völgye” érzést. Az épületbe jutva a recepció pult mögötti üvegfalon át feltárul a felülvilágított hasíték - a sziklafal, és a keskeny medence látványa.

A földszinten, a déli, nyitottabb részen helyeztük el az éttermet, ahol az épület előtti parkban lehetőség van külső vendégterasz létesítésére is. Az ellenkező oldalon a terepszint emelkedése, az út közelsége miatt zártabb, de áttört homlokzatot alakítottunk ki, mely a konferenciatermi célokra maximálisan megfelel.

Az emeleti szobák mindegyike erkélyes, a gazdaságos középfolysós megoldással nagyobb részük a park felé (nyugat, délnyugat), kisebb hányaduk a domboldalra (kelet) tájolt.

A szálloda négy csillagos, a szobák minimális alapterülete 24 m², összesen 129 db kétágyas szobát helyeztünk el. Az épület teljes nettó alapterülete 6053 m², pinceszinti garázzsal együtt 8148 m².

A szükséges gépkocsi parkolóhelyeket elsősorban a térszint alatt helyeztük el (összesen 84 db), míg a térszínen 20 gépkocsi+ 2 busz parkolót létesítettünk, mely a gyakorlat szerint a tényleges igényeknek jól megfelel. (az Oték előírásai szerint, a parkolóhely/szobaegység követelmény a helyi parkolási rendelettel akár 50%-al is csökkenthető lenne).

